

ביטוח חבות מוצר למתקנים פולטי קרינה

נשאלתי לאחרונה ע"י אחד מלקוחותי (שיכונה לצורך העניין: ל.ל. תקשורת) העוסק בהתקנת מתקנים לרשתות סלולריות, מהי חבותו במקרה של תביעה למתקנים שנמצאים בבניינים שאינם בבעלותו. חלק מן המתקנים בבעלותו, חלקם בליסינג וחלקם נמכרו לגורם אחר. בעיה נוספת שהטרידה את הלקוח: האם תחול עליו חבות והאם יהיה מכוסה במקרה של תביעה בגין הקרינה הסלולרית (כפי שנתבעו חברות הסיגריות) ? בתשובתי ללקוח התייחסתי למספר בעיות הטמונות בשאלות שהועלו, כאשר דנתי בתחילה בנושא נזק כלשהו שנגרם כתוצאה מהשימוש או מפגיעה פיזית מהמוצר ואחר-כך בנושא של הקרינה מהמוצר.

להלן תשובתי ללקוח:

א. חבותו וזיקת הביטוח של המבוטח עפ"י החוק והמענה שנותנת הפוליסה

עפ"י "חוק האחריות למוצרים פגומים" חלה עליכם חבות בגין הרשתות הנ"ל רק כאשר המוצר יצא משליטתכם. דהיינו, אם המוצר נמכר לגורם אחר והוא בשליטתו, כל הנפגע מאותו מוצר יכול לתבוע את היצרן (במקרה זה - ל.ל. תקשורת). לדעתי, צריך להרחיב סעיף זה גם לציוד הנמצא בליסינג או בבעלותכם כיון שאם הציוד מורכב בבניין ציבורי ולא בבניין שאתם בעליו (או מתחזקים את הבניין יומיומית) הרי שניתן לומר שהציוד יצא משליטתכם. כלומר, אני סבור כי רצוי שתבצעו את הביטוח כאמור בסעיף זה (בצורתו המרחיבה), כי מוטב שלא תצמצמו את הכיסוי רק לציוד שנמכר. בואו וניתן לבית המשפט להחליט לגבי זיקת הביטוח - אם חס וחלילה יקרה נזק בעתיד - אין סיבה לצמצם אותה מראש.

ב. הכיסוי הקיים בפוליסה לעניין של קרינה מהמתקנים הסלולריים:

(1) הפוליסה כיום מחריגה שני סוגי קרינה בלבד: קרינה מייננת וקרינה רדיו-אקטיבית. מאחר ומתקנים סלולריים אינם מקרינים אחד משני סוגי קרינה אלה, לא צריכה להיות בעיה עם נושא זה מבחינת הכיסוי הביטוחי (זאת גם אם ייקבע ע"י בית משפט בעתיד שיש לכם חבות עפ"י "חוק האחריות למוצרים פגומים". על-פי האמור בהמשך לא נראה לי שתוטל עליכם חבות כזאת).

ג. החבות של המבוטח בגין קרינה מהמתקנים עפ"י החוק כיום:

(1) באשר לשאלה לגבי תביעות עתידיות במקרה של קרינה (בדומה לתביעות נגד חברות הסיגריות), עלי לציין כי יש הבדל מהותי בין המקרה של חברות הסיגריות לבין המקרה של קרינה ממתקנים סלולריים. חברות הסיגריות חוייבו בארה"ב בסכומי עתק כיון שהן ייצרו והמשיכו ליצר סיגריות למרות שמחקרים מדעיים הוכיחו חד-משמעית כי סיגריות גרמו ועלולות לגרום לנזקים גופניים שונים. לגבי מתקנים סלולריים אין עדיין שום מחקר רציני רב-שנים שיכול להוכיח שקרינה מהם עלולה לגרום לנזק גופני.

(2) כמו-כן, עלי לציין כי בחוק האחריות למוצרים פגומים נכתב: "בתובענה לפי חוק זה לא תהא ליצרן הגנה אלא באחת מאלה: ... לפי רמת ההתפתחות המדעית והטכנולוגית שהיתה בעת שהמוצר יצא משליטתו, לא יכול היה היצרן לדעת שמבחינת התכנון לא עמד המוצר ברמת הבטיחות הסבירה"- חוק האחריות למוצרים פגומים תש"ם-1980 - סעיף 4 (א) (2) .

משמעות האמור בחוק היא, שגם אם תיתבעו ע"י צד שלישי כלשהו, תקום לכם ההגנה כי לפי רמת ההתפתחות המדעית והטכנולוגית כיום אינכם יכולים לדעת שהמוצר לא עומד ברמת הבטיחות הסבירה.

מן האמור לעיל, נראה על-פניו שלא תחול עליכם עפ"י החוק הקיים חבות בנושא זה, ואם כן תחול חבות כזאת, הפוליסה שלכם אינה מחריגה תביעה מסוג כזה.

לסיכום ברצוני להדגיש לידיעת הקוראים, כי האמור לעיל צריך לעניין את כל מי שמוסר ציוד כלשהו (ולאו דווקא ציוד סלולארי) בליסינג או כל מי שמספק ציוד הנמצא בבעלותו אך לא נמצא בשליטתו . כמו-כן, יש לציין כי הנאמר כאן מתייחס גם לציוד כמו מסכי טלוויזיה או מסכי מחשב או מכשירים חשמליים בכלל שפולטים קרינה בעוצמות שונות ועד כה טרם הוכח שקרינה זאת מזיקה לבריאות האדם הנחשף אליה.